

č.2/2018
březen - duben

Uhelňáček

Obsah

Úvodní slovo starosty	
Informace z obce	2. – 9.
Kultura v obci	10. – 12.
Společenská kronika	13.
Mohlo by vás zajímat	14.

Důležité informace

- 9.6.2018 - Dětský den, od 15:00
- Od 16.7. výběr poplatků za odpady III.Q a vodné za II.Q
- 18.8. Uhelnorockování
- 18.8. Restaurant day

Úvodní slovo starosty

Vážení spoluobčané,

po dlouhé zimě krátkých dnů zahalených do zimní šedi se do našich krajů, lesů a hájů vrátilo jaro a přineslo příjemný čas a snad i lepší náladu do společnosti. A i když nás zima letos příliš nepotrápila, jsme rádi, že je za námi a že se zase můžeme vrhnout do venkovních prací a chvíle odpočinku strávit třeba někde na zahrádce v dobré společnosti. Jarní čas a intenzivnější sluneční paprsky dopadly i na naši obec. V měsíci březnu jsme zaměstnali pouze 4 pracovníky z úřadu práce v rámci VPP, které hned čekal jarní úklid naší obce. Ten spočíval hlavně v zametení zbytků posypových materiálů na ulicích a ve vysbírání odpadků a různých „pokladů“ povalujících se v zákoutích naší obce a jejím blízkém okolí. Po „jarním úklidu“ následovala akce „čistá obec“, kdy členové spolků působících na celém území obce se sešli a vyčistili okolí rybníka, Horního Fořtu, Nových Vilémovic a Lánského potoka. Kromě nich se do úklidu okolí obce zapojili i dobrovolníci a pracovníci obecního úřadu Uhelná. Děkuji všem, kteří se na úklidu celé obce jakkoliv podíleli. Jsem moc rád, že Vám není lhostejné místo, kde žijete. Hned bych navázal na pracovníky VPP. Jak jsem již výše zmiňoval, letos jsme zaměstnali 4 pracovníky z úřadu práce. Je to z toho důvodu, že

podmínky pro přijetí člověka v rámci VPP jsou stejně tvrdé jako v minulých dvou letech a navíc v současném trendu, kdy nezaměstnanost klesá a je vytvořeno víc pracovních míst než práce schopných lidí, nám bylo umožněno vzít pouze 4 pracovníky. Proto i úprava zeleně v obci nebude tak častá, jak byla v minulých letech. Informuji o tom dopředu s prosbou, abyste byli trpěliví a také proto, pokud to bude ve vašich možnostech a silách, abyste se zapojili a prostor před svým plotem si upravovali sami. Těm, co tak již činí, patří mé poděkování. Počítáme s tím, že jakmile budeme mít multifunkční stroj, úprava obecních pozemků bude rychlejší a efektivnější.

Letošní jaro pro naši obec také znamenalo velký úspěch na sportovním poli. Šipkařský tým Eso Uhelná, který reprezentuje obec Uhelnou, vyhrál B ligu Jesenicko. V ní je zapojeno celkem 12 družstev z nejrůznějších koutů našeho okresu. Během zimní sezóny se hraje 22 kol a Eso Uhelná ligu vyhrálo s celkovým počtem 57 bodů. Na druhém a třetím místě skončily týmy ze Zlatých Hor. Členové týmu Eso Uhelná jsou: Ladislav Procházka, David Procházka, Jindřich Zapletal, Karel Drtil a Alois Petřík. Srdečně jim blahopřeji k získání titulu a děkuji za to, že šíří dobré jméno naší obce. Hoši, děkuji za celou obec.

Další zajímavou a pro mě osobně silnou událostí bylo darování zvonu, který zachránil pan. H. Bartsch z kaple sv. Josefa. Tato kaple stávala v bývalé osadě Hraničky a byla postavena v r. 1809 jako dřevěná. V letech 1883 – 1884 byla zbudována větší zděná a v r. 1884 znovu vysvěcena. Zvon, který byl obci darován, byl ulit a do kaple usazen v r. 1918. Po skončení 2. světové války byly v letech 1959 – 1960 Hraničky srovnány se zemí ženijními vojsky ČSLA. Likvidaci neunikla ani kaple sv. Josefa. Naštěstí pan Bartsch zachránil alespoň zvon. A co dál se zvonom? V současné době ve spolupráci se Zdeňkou Morávkovou a architektem Matyášem Švejdíkem řešíme tzv. „Naučnou stezku po zaniklých osadách“. Tento nápad se mi zrodil v hlavě již před šesti lety, ale až nyní dostal jasný obraz. A já doufám, že zvon opět rozezní srdce stovky lidí, kteří na Hraničkách žili a nechali v tomto zapadlém rychlebském koutě svou stopu.

Mám radost také z toho, že začátkem jara se rozeběhly práce na dokončení akce „Revitalizace návsi – zeleň 1. etapa“. Ani my jsme nelenili a v parčíku, který by měl být hotov do konce května, jsme natáhli elektřinu, aby byl večer osvětlen. Dále jsme natáhli vodu, kterou využijí do budoucna především turisté, cyklisté a návštěvníci parku, kde chceme ještě umístit herní prvky pro děti. Ti z vás, kteří chodí na procházku kolem rybníku Pelnář, jistě zaznamenali zvětšený pohyb, odstranění zeleně a úpravu ploch. Na základě velkého počtu žádostí o pronájem pozemků za účelem umístění skladu rybářského náčiní zastupitelstvo rozhodlo těmto žádostem vyhovět, a proto jsme vytvořili několik nových míst pro stavbu výše uvedených skladů. V současné době jsou nově vytvořená místa pronajata a nepočítáme v tomto roce s dalším vytvářením míst. Jsem moc rád, že okolí Pelnáře se stává čím dál víc žádanější lokalitou.

Přeji nám všem krásné, pohodové a především přátelské a bezpečné jarní měsíce.

Bc. Zdeněk Hořava, starosta obce

Odpočty vody

Voda

V období od 25. 6. do 29. 6. 2018 se budou provádět odpočty vody za II. Q 2018. Kdo víte, že v uvedeném termínu nebudete k zastižení, umístěte lístek se stavem vodoměru viditelně u vchodu do domu.

Děkuji.

Následné platby za vodné II. Q 2018 a poplatky za odpady na III. Q 2018 se budou vybírat od pondělí **16. července 2018** v úředních hodinách.

Grajová Jana, vedoucí

Předběžné zhodnocení volebního období 2014 -2018

Jak bývá dobrý zvykem, na zasedání zastupitelstva se objevuje pouze hrstka občanů a ti ostatní nemají čas. Není divu v dnešní uspěchané době. Ale kvůli tomu často dochází k různým dezinformacím a nepravdám. Abychom jim alespoň částečně zabránili, udělal jsem výpis činnosti zastupitelstva obce a obecního úřadu, který se opírá o zápisy z veřejného zasedání zastupitelstva, jež je hlavním a nejvyšším orgánem obce. Těm, které zajímá, jak jeho zvolený zastupitel hlasoval při důležitých rozhodnutích jednotlivých programů, s jakým návrhem vedoucím k rozvoji obce přišel, případně k podrobnému prostudování některých skutečností doporučuji využít zákon 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím a nahlédnout do zápisů zastupitelstva obce i třeba daleko starších než jen za toto volební období.

Konec roku 2014

- Uspořádání prvního Rozsvěcení vánočního stromečku (opakuje se každý rok), prvních Hovorů u plotu
- Dokončení akce Kompostéry do všech domácností (*součástí kompostérů byl i štěpkovač, který mohou využít a také využívají občané obce*)
- Na konci roku bylo na obecních účtech 4 693 552,27 Kč

Rok 2015

- Hned na počátku roku byla podána žádost na dětské hřiště z MMR, které nebylo vyhověno (*Dětské hřiště plánované za obchodem Jednota v současně realizovaném parku*)
- Žádost na SPÚ / Státní pozemkový úřad /o bezúplatný převod pozemků okolo rybníku v HF (*záměr revitalizace rybníku s přilehlým parkem – žádost byla zamítnuta, záměr s parkem: využít pro naučnou stezku pro děti – příroda, dřeviny*)

- Nové akce: Jarní koncert, Velikonoční koncert, Turnaj v malé kopané (opakuje se každý rok), Přednáška o místní historii (opakuje se každý rok), Vánoční a Jarní bazárek, Adventní koncert, Sváteční punč se starostou (opakuje se každý rok), Valentýnský maskarní ples pro dospělé
- Stavba pergoly na hřišti v rámci akci „Z“ (postavili ji dobrovolníci z Uhelné ve spolupráci s obecním úřadem Uhelná, byl využit materiál ze zateplování obecního úřadu, např. trámy)
- Dokončení akce: Zateplení obecního úřadu a Mateřské školy Uhelná
- Spolupráce s Aragon Security (činnost: pomoc při kulturních akcích, řešení problémů se zatoulanými psy, porušování OZV, porušování dopravních značení, řešení konfliktů apod., ale hlavně PREVENCE)
- Získána dotace z Olomouckého kraje na vybavení jednotky SDH Uhelná - 10 500,- Kč
- Podána žádost na odkup pozemků pod bývalým kostelem od římskokatolické farnosti Uhelná (Snaha vybudování pergoly a zázemí pro kulturní akce a turisty – zamítnuto)
- Podání žádosti o dotaci na výsadbu alejí v extravilánu obce. (výsadba aleje jeřabin směrem k bývalému smetišti)
- Výkon přenesené působnosti na úseku přestupkové agendy městu Jeseník
- Nepřistoupili jsme na prodej tří pozemků státu na Hraničkách v rámci kompenzace územního dluhu České republiky vůči Polské republice
- Vytvořen obecní facebookové stránky (v současné době stránky sleduje 312 lidí)
- Konečný stav na obecních účtech k 31. 12. 2015 - 4 719 395,44 Kč

Rok 2016

- Bezúplatný převod pozemku od SPÚ na obec Uhelnou o velikosti 30 536 m², který bude sloužit k nové výstavbě rodinných domů (předpokládané dokončení změny UP na podzim 2018 – parcelace podzim 2018)
- Podána žádost o dotaci z MZ na opravu fasády kaple sv. Rocha a její odvodnění (dotace získána ve výši 235 508,- Kč, realizace konec léta 2016)
- Podání žádosti o dotaci z MŽP na „lokální výstražný systém“ (Dotace získána ve výši: – 1 771 788,90, realizace jaro – léto 2018)
- Schváleno vyhotovení projektové dokumentace včetně územního a stavebního řízení na akci „ Chodníky podél komunikace I/60 firmou Tumvia. (předpokládané dokončení projektové dokumentace včetně územního a stavebního řízení – léto 2018)
- Oprava střechy na budově MŠ včetně kontroly azbestu v budově před i po akci (oprava střešní krytiny nebyla součástí akce „ Zateplování MŠ)
- Nové kulturní akce: Obecní ples (opakuje se každý rok), divadelní představení Don Quijote de la Ancha, Jarní koncert, Restaurant day (koná si vždy za 3 měsíce), Den dětí ve spolupráci s Tančírnu proběhl i v r. 2017), letní kino na Pelnáři (i v r. 2017), 2 diskotéky 90. let na Pelnáři, 3 adventní koncerty
- Získána dotace z OK na vybavení jednotky SDH ve výši 6000,- Kč
- Získání nové komunikace C22 k dolní vodárně do obecního vlastnictví v rámci komplexních pozemkových úprav.

- Schválení změny územního plánu (*změna územního plánu vejde v platnost pravděpodobně na podzim r. 2018*)
- Narovnání majetkoprávních vztahu mezi obcí a hnutím Brontosaurus (*legalizace Hobitína na základě pronájmu pozemku a dodatečným souhlasem se stavbou*)
- Zaveden pytlový svoz odpadků, jehož důsledkem bylo ušetření značné částky peněz, což vedlo ke snížení poplatku za odpady (*z 500,- Kč na 450,- Kč*)
- Konečný stav na obecních účtech k 31.12.2016 - 6 135 790,89 Kč

Rok 2017

- Podána žádost o dotaci z POV OK na bezbariérový přístup pro tělesně postižené na obecním úřadě (*žádost o dotaci zastupitelstvem OK zamítnuta*)
- Zpracování nového lesního hospodářského plánu na dalších 10 let.
- Žádost o dotaci z MZ na vybudování chodníků na hřbitově (*dotace poskytnuta ve výši: 96 915,-Kč, -realizace léto 2018*)
- Žádost o dotaci z MŽP – národní programy na akci „Revitalizace návsi – zeleň 1. etapa“ (*žádost podpořena ve výši: 771 208,- Kč, konec realizace květen 2018*)
- Nákup budovy čp. 66 (*stará škola, na záměru co se školou se zastupitelstvo zatím nedohodlo*)
- Zavedení mobilního rozhlasu, nové moderní internetové stránky přizpůsobené chytrým telefonům
- Poskytnutí dotace z OK na vybavení jednotky SDH – 43 300,- Kč (*vysokotlaké zařízení, které slouží v součinnosti s vodní nádrží k hašení požárů*)
- Narovnání majetkoprávních vztahů na místní komunikaci směrem do Červeného dolu – zažádán bezúplatný převod pozemků pod komunikací (*částečně vyhověno – na obec bude bezúplatně převeden pozemek od mostku až po poslední dům v Červeném dole.*)
- Nové akce: turnaj v plážovém volejbale (letos se plánuje také), zájezd pro občany obce na muzikál do Prahy (letos 6.10.2018), Uhelnorockování (letos 18.8.2018) , 2 prosincové koncerty
- Konečný stav na obecních účtech k 31.12.2017 - 8 496 389,51 Kč

Rok 2018

- Podána žádost o dotaci na MŽP na akci „Revitalizace návsi – zeleň 2. etapa“
- Podána žádost z POV OK na akci „Rekonstrukce zázemí v tělocvičně v Uhelné“
- Vybudování apartmánu v hospůdce na Pelnáři
- Nákup 2 mobilheimů do areálu v hospůdce na Pelnáři
- Vytvoření nového pracovního místa
- Pořízení komunální techniky na efektivnější údržbu obecních ploch a chodníků
- Akce: Jarní koncert

Je také potřeba mluvit o tom, co se neobjevilo na zastupitelstvu, ale řešilo, o tom, co je nepopulární nebo o tom, co se nepodařilo – např. hledání nového zdroje pitné vody, což se nám zatím nepodařilo vyřešit, vybudování kanalizace v obci Uhelná a v Horním Fořtě – finančně velmi náročné. Zvýšili jsme cenu vodného za 4 roky o dvě koruny. Je potřeba dostat vodné na určitou hranici, aby bylo možné opravit vodovodní řad. Jak jsem již naznačoval,

nepodařilo se získat dotaci na dětské hřiště. V únoru 2018 stoplo MZ dotace na opravu sakrálních památek, kterou jsme chtěli využít k opravě střechy na kapli sv. Rocha, aby byla kompletně opravená. Uzamkli jsme zadní branku na hřbitově, abychom zabránili znečišťování pietního místa. Nepodařilo se nám revitalizovat rybník v Horním Fořtě. Legalizace stavby místních komunikací vybudované v září 2014 jsme řešili téměř 4 roky a hrozilo její odstranění a vrácení dotací Olomouckému kraji. Museli jsme uvést do pořádku nesrovnalosti v některých smlouvách uzavřených v letech 2009 – 2014. Zbourali jsme suché záchody u hřbitova. Nepodařilo se nám zatím vyřešit situaci bývalého záměčku v Horním Fořtě a získat do obecního vlastnictví bytový dům čp. 156.

Spoustu oprav a drobných investic se dělá také během provozu. Nebudu zde zmiňovat věci samozřejmé, které se dějí automaticky, aby naše obec vypadala pěkně a upraveně. Za zmínku stojí umístění ztlumovacích světel do tělocvičny, oprava místních komunikací na celém území obce Uhelná, turistické rozcestníky v Nových Vilémovicích, zatraktivnění místa kolem kaple sv. Rocha (infotabule, posezení, vysvěcený dřevěný kříž), výměna 17 svodnic v Červeném dole ve spolupráci s LČR, výměna podlah na obecním klubu a na hospůdce na Pelnáři, zhotovení pítka v Horním Fořtě, usazení herního prvku tamtéž, poorání a znovuosetí hrací plochy na hřišti, usazení lavičky pro občany, kteří čekají na autobus směrem na Javorník. Dále jsme začali řešit před 4 lety dendrologické ošetření dřevin na celém území obce (např. na Pelnáři nebo na hřbitově v Nových Vilémovicích). Seznam drobných či větších oprav je poměrně dlouhý, takže jsem vypíchl jen ty nejzajímavější.

Samozřejmě je potřeba zmínit několik skutečností o počtech VPP - v r. 2015 jsme využili 24 pracovníků, v r. 2016 to bylo již jen 12, v r. 2017 taktéž jen 12 pracovníků a v letošním roce 2018 pouze 4 pracovníky VPP. Nesmím také zapomenout na podporu a spolupráci místních organizací a spolků. Kromě finanční podpory všech spolků působících v Uhelné či v těsném okolí jsme 2x finančně podpořili ZŠ Javorník kvůli udržení asistenta pedagoga, podpořili jsme mikroregion Javornicko, který řeší kulturu v Tančárně. Podpořili jsme muzeum zajateckých táborů v České Vsi, kde jsou záznamy i z Uhelné a Nových Vilémovic. Další materiální podpora směřuje do spolku Nových Vilémovic, kdy do konce října je předpokládána realizace pergoly na místě starého kostela. Vzájemná podpora hnutí Brontosaurus na Zastávce, a to v podobě výpůjčky pracovníků VPP. Stejně tak podpora letního tábora v Račím údolí, kde díky pracovníkům VPP vzniklo discgolfové hřiště a na základě této spolupráce je možnost pro občany Uhelné si jej zahrát zcela zdarma. Každoročně jsme podporovali tábory konané na Hraničkách, Podpora Ultramaratonu konaného v říjnu loňského roku. Opět výčet všech podpor by byl velmi dlouhý.

Na závěr tohoto zhodnocení děkuji zastupitelům, spolkům, zaměstnancům obce a dalším občanům, kteří se na všech realizovaných akcích jakkoliv podíleli a zapojovali se aktivně do dění v naší obci.

Zdeněk Hořava

Můžeme čelit úbytku vody?

Diskuse o tom, zda ke klimatickým změnám dochází, či nikoliv, jsou zdá se za námi. Nezvyklé projevy počasí v posledních letech, jako letošní horký duben bez srážek, lze ignorovat pouze s vypětím všech sil. Nejčastěji zmiňovanou příčinou změn klimatu jsou tzv. skleníkové plyny (zejména emise průmyslové výroby a zemědělství). Avšak i vědci a vědkyně

zastávající teorii skleníkového efektu připouští, že i okamžité zásadní snížení emisí se na klimatu příznivě projeví až za desítky, možná stovky let. Narůstající frekvence extrémních projevů počasí v posledních 15 – 20 letech (sucha, lokální a regionální povodně, větrné smrště, teplotní rekordy padající několik dnů v řadě, atd.) nás však nutí hledat jiné přístupy a z nich plynoucí adaptační opatření. Tedy opatření, kterými se těmto změnám přizpůsobíme, a to v dohledné době. I když větrné smrště, povodně či prudké teplotní výkyvy nejsou nic příjemného, zdá se, že nejzranitelnější jsme vůči suchu. *Je v našich možnostech podniknout adaptační opatření vůči nedostatku vody?*

Zcela zásadní je v této souvislosti *způsob, jak nakládáme s dešťovou vodou*. Jak si možná pamatujeme ze školy, *aby voda mohla téct z kopce, musí se na kopec nějak dostat*. Voda tedy musí téct i *do kopce ve formě vodní páry*. Voda se tedy točí v koloběhu. Buď v koloběhu *velkém* (mezi oceánem a kontinentem) nebo *malém* (výpar a kondenzace nad relativně malými územími). Když se voda vypařuje, spotřebovává teplo. Tento mechanismus je i podstatou pocení – přehřátí a následné smrti organismu se bráníme výparem vody z povrchu těla. Výpar spotřebovává tělesné teplo a chladí nás.

S regulací teploty zemského povrchu je to podobné. Příkon slunečné energie za jasného letního dne se *ve vodou nasycené krajině* z větší části mění na výpar. Energie slunce vázaná ve vodní páře se potom uvolní v jiném čase (letní bouřky) nebo na jiném místě. Jinak je *tomu v krajině vysušené* (zastavěná plocha města, či odvodněné pole). Zde se větší část sluneční energie nespotřebuje na výpar, ale mění se na teplo, které můžeme měřit teploměrem (ohřívá se povrch a od něj vzduch). Protože proměna vody ve vodní páru je vedlejším produktem fotosyntézy (látkové proměny u rostlin), v chlazení zemského povrchu hraje klíčovou roli vegetace. Parkoviště, budovy a jiné zastavěné a vodě nepropustné plochy se v létě přehřívají zejména kvůli absenci vody, která se z těchto povrchů nemůže vypařovat. Stín stromu tedy díky probíhajícímu výparu chladí víc a jinak než stín slunečníku. Pro fungování krátkého vodního cyklu a pro ochlazování zemského povrchu výparem je zcela klíčový *způsob, jak nakládáme s dešťovou vodou*. Naš současný přístup neumožňuje srážkám v dostatečné míře zasáknout do půdy, doplňovat tak podzemní zdroje a vypařovat se přímo z půdy i přes rostliny.

Tím, že srážky co nejrychleji odvádíme do nejbližší vodoteče, znemožňujeme vodě vrátit se do krátkého koloběhu. Snižujeme množství vody, které v něm koluje, až za několik desetiletí citelně poklesne zásoba vody v území (pravidelnost a četnost letních bouřek je z tohoto důvodu nižší než před 30 lety). Srážky masivně odvádíme ze zastavěných ploch (budovy, cesty, parkoviště), ze zemědělských ploch (likvidace mezí a dalších protiodtokových prvků za účelem scelování polí, instalace trubkové drenáže, kopání odvodňovacích příkopů) i z lesních porostů (kromě nevhodné druhové skladby lesa je určující hustá síť lesních cest s odvodňovacími příkopy a síť přibližovacích linek, které se ani po ukončení těžby nerekulтивují, a v dalších desetiletích fungují jako dráhy pro rychlé odvedení srážek z lesa). To, že je schopnost naší krajiny významně poškozena, dokládá běžné pozorování, že *hladina potoků a říček se po vydatnější dešti rychle zvedne*. Spadlé srážky tedy do několika málo dnů odečtou. Nemůžeme se potom divit, že *tato voda později v území chybí*. Právě *zadržování srážkových vod co neblíže místu dopadu*, nejlépe v půdě, je jedním z důležitých způsobů, *jak se na probíhající klimatické změny adaptovat*, jak čelit například změně v rozložení srážek v průběhu roku, kdy přivalové deště střídá dlouhé období bez srážek.

O drobnou demonstraci jednoho typu těchto opatření pro zadržování a akumulaci vod v ploše povodí jsme se pokusili asi 700 m pod pramenem Červeného potoka (místní část Červený Důl). Na spodním okraji louky jsme začátkem jara vyhotovili 5 jezírek o celkovém objemu asi 600 m³. Jejich *prvotním cílem* je podpora organismů vázaných na drobné vodní plochy bez rybí osádky. Jedná se tedy o líheň pro čolky a žabky, kterým hrozí vyhynutí. *Vedlejším cílem* jezírek je zachytit část vody odtékající ze zemědělských ploch ještě před tím, než vteče do Červeného potoka a území opustí. Jezírka jsou co do objemu zachycené vody zcela nedostačující pro to, aby ovlivnily hydrologické charakteristiky místa. Ukazují však způsob, jak se nepříznivým změnám vodního režimu přizpůsobit – *krajinu zavlažovat všude, kde je to možné*. Podmínky financování jezírek a jejich účel se vylučují s vysazováním ryb, které v malých jezírkách s poklesávající hladinou trpí nedostatkem prostoru a kyslíku a v zimě většinou kvůli promrznutí vodního sloupce zcela umírají. V případě, že se ryba v tůni vyskytuje v sezoně, znemožní množení kriticky ohrožených druhů divoce žijících zvířat. Tůně budou proto udržovány a v případě pozorování ryb budou tyto bezodkladně vyloveny. Červený důl je jednou z 25 lokalit Jesenicka, kde podobná opatření vyhotovíme v rámci projektu podpořeného Evropskou unií. Projekt nese název „Hloubení tůní na vhodných místech ORP Jeseník“. Jeho součástí jsou i dvě další místa v Nových Vilémovicích. V případě Červeného dolu je zlepšení schopnosti území podržet vodu zajímavé i z hlediska podpory vodních zdrojů obce. Zlepšení zasakování nad jímacím zařízením v prameništi Červeného potoka by přitom mohlo mít i podobu vrstevnicové meze s drobnou terénní úpravou (vysázení stromů na spodní stranu průlehu s nulovým sklonem).

Juraj Grňo, spolek Silezika.

Informace z Mateřské školky

Začátkem dubna jsme ukončili předplavecký kurz. Absolvovaly jej děti ve věku 4-6 let. Kurz probíhal v plaveckém bazénu v Javorníku. Strávili jsme zde spoustu veselých a zábavných chvil a moc děkujeme plavčicím, které se nás ujaly a naučily děti nebát se vody a základy plavání.

V dubnu odešla na mateřskou dovolenou paní učitelka Michaela Bednářová, zastupuje ji paní učitelka Monika Nemeškalová z Javorníku.

V pátek 27.4. jsme se zapojili do akce Uklid'me obec. Ráno jsme z obce obdrželi velký pytel na odpadky a k tomu rukavice pro všechny, aby byla dodržena hygiena. Cílem našeho úklidu bylo hřiště a cesta k němu - děti vzaly úklid poctivě, každý se snažil něčím přispět do černého pytle, a tak sbíraly i malinkaté papírky. Za ochotu a práci děti od obce dostaly sladkou odměnu.

Renata Franková

Kůrovcová kalamita na Jesenicku

Také Jesenícko postihla v posledních letech kůrovcová kalamita a dá se předpokládat, že i v letošním roce bude situace mimořádně nepříznivá. Nadprůměrně teplé a suché počasí nastoupilo hned od počátku jarních dnů a probudilo tak hmyzí škůdce velmi brzy. Kůrovec je v tuto chvíli již velmi aktivní a při takovém stavu počasí zvládne i 3 generace během jednoho roku. Nedostatek srážek způsobuje oslabení smrků, které se pak nemohou napadení účinně bránit. Obecně pro rostliny je typické, že v případě oslabení mají tendenci se ještě před uhynutím reprodukovat, tudíž smrky letošní jaro opět masivně rozkvetly, což se již opakuje několik let za sebou. V příznivých podmínkách mají smrky semenný rok pouze jednou za několik let. Všechny tyto faktory výrazně přispívají k aktuální nepříznivé situaci.

Kůrovcem napadené stromy můžeme pozorovat prakticky po celém okrese. Nejhorší situace je na Zlatohorsku, Mikulovicku, Vidnavsku, také v okolí Černé Vody, Staré Červené Vody, České Vsi i města Jeseníku. Dále je znatelně postižena severní část Rychlebských hor, tedy lesní porosty nad Horními Hořticemi, Uhelnou, Novými Vilémovicemi. Především jsou zasaženy lokality v nižších nadmořských výškách, tedy porosty do 600 m n. m., kde jsou pro smrk nevhodné podmínky především z důvodu nedostatku srážek. Smrky oslabené suchem se napadení kůrovcem nedovedou ubránit a následně velmi rychle usychají. V loňském roce bylo v okrese Jeseník vykázáno více než 350 tis. m³ kůrovcového dříví.

V měsíci květnu vejde v účinnost novela vyhlášky, kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních v ochraně lesa. Ministerstvo zemědělství hodlá tímto počinem usnadnit a urychlit vlastníkům lesa boj s kůrovcem. Doposud se plývalo lidskými silami a těžařskými kapacitami na likvidaci suchých stromů, které kůrovec již opustil. Novela vyhlášky ukládá povinnost vyhledávat a likvidovat kůrovce v dosud živých stromech. To je považováno za nejdůležitější přínos novely. Původní podoba vyhlášky ukládala vlastníkům lesů postižených kůrovcovou kalamitou přípravu vysokého počtu odchyťových zařízení. Tato opatření ubírala kapacity pro zajištění včasného vyhledávání napadených stromů a jejich následné účinné asanace.

Orgán státní správy tímto apeluje na všechny vlastníky lesa, aby vzniklou situaci brali vážně a o svůj majetek se starali v souladu s lesním zákonem, tedy prováděli taková opatření, aby předcházeli a zabránili působení škodlivých činitelů na les. Každý vlastník lesa má dle lesního zákona svého odborného lesního hospodáře, na kterého se může kdykoliv obrátit. Pokud si vlastník lesa nevybral odborného lesního hospodáře sám, vykonávají tuto činnost pro vlastníky Lesy České republiky, s.p., Lesní správa Jeseník. Bezplatný poradenský servis poskytuje vlastníkům lesa rovněž Lesní ochranná služba zajišťovaná Ministerstvem zemědělství prostřednictvím Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti (www.vulhm.cz/los). Na internetových stránkách Lesní ochranné služby je zároveň možné najít další informace a metodické pokyny. Vlastníci lesa se mohou také obrátit s dotazem na orgán státní správy lesů, kterým je Městský úřad Jeseník, Odbor životního prostředí.

Ing. Regina Weiserová, Městský úřad Jeseník

Budiž čisto!

I stalo se. Kde ? V Nových Vilémovicích a Červeném Dole.

Sešli jsme se stálí obyvatelé i chalupáři, uklidili jsme okolí všech cest, které tu máme a také koryto potoka, nasbírali jsme pytle odpadu všeho druhu, který nám „milovníci“ přírody zanechali.

Že jsme si potom udělali i přátelské posezení u piva a špekáčků, (za které OÚ děkujeme), to je víc než jasné. Pane starosto, jeden špekáček tam na Vás čekal. Poseděli jsme, ponádávali na počasí, probrali život místní i celostátní - a bylo nám dobře.

Trochu smutku a nespokojenosti bylo ze stavu cest v lesích a na loukách, které jsou zdevastované auty odvázejícími dřevo. Ale snad i majitelé lesů jsou dobrými hospodáři a dají vše „do richtiku“.

A příroda nám kvete jak o závod – je tu krásně. Děkujeme všem, kteří se této prospěšné akce zúčastnili. Červenodolští na fotografii bohužel nejsou.

text Hana Dopitová, foto L. Juřík

Noc s Andersenem

V letošním roce jsme se spolu s dětmi sešli na Noci s Andersenem v pátek 6. dubna. Téma „noci“ byl samotný Hans Christian Andersen a 25. výročí vzniku České republiky. Na úvod jsme si popovídali o Hansi Christianovi Andersenovi a posláním Noci s Andersenem a děti poté odpovídaly na kvízové otázky, co si zapamatovaly z povídaní. Děti jsme rozdělily do dvou družstev- kluci a holky a jednotlivá družstva sbírala bodíky. Pak přišla na řadu osvědčená křížovka s tajenkou k tématu. Děti podle legendy vyhledávaly v knihách z knihovny písmenka do tajenky. Bodované bylo první družstvo, které vyplnilo správně tajenku.

Na mini svačinku děti dostaly jablíčko a než jej schroupaly, povídali jsme si o vzniku České republiky. Potom jsme šli na zahradu o obecního úřadu a děti zasadily národní strom- lípu velkolistou. Děti pod její kořeny umístily láhev se vzkazy do budoucnosti.

A už byla večere, tradiční oblíbené špagety. Po večeři jsme hráli různé hry, třeba „cisařovy nové šaty“, kdy děti oblékaly vybraného spoluhráče do všeho, co našly po ruce- toaletní papír, pytlíky do koše, krabičky, pet láhve apod. Taký jsme měli soutěž „kdo dříve sní indiánka“, děti se parádně zapatlaly a užili jsme si spoustu legrace.

Letošní „Noc“ byly děti brzy unavené, tak noční „diskoška“ byla jen půlhodinová a děti se nachystaly ke spánku. Pustily jsme jim pohádku na dobrou noc a děti postupně usínaly. Ráno po snídani jsme vyhodnotily dosažené výsledky družstev s tím, že všichni se snažili, tak všichni dostali knihu s věnováním a drobné dárečky.

Dětem se dle jejich vyjádření líbilo, nám knihovnicím také (byla se mnou moje dcera), tak se všichni těšíme na příští rok.

Grajová Jana, knihovnice

Jarní koncert k uctění obětí obou světových válek

Rozsvět' září světla svého /ve mně Pane Ježíši/ ať se zproštěn strachu zlého/ duch můj ve mně utiší. Zažen svojí jasností /ve mně všechny temnosti /ať ve víře srdcem pravým /před trůn milosti se stavím.

To jsou slova jedné z duchovních písní, které zazněly v sobotu 21. 4. 2018 v kostele sv. Kateřiny v Uhelné na Koncertě k uctění památky obou světových válek. Pozvání k účinkování přijal od pana starosty Bc. Zdeňka Hořavy již podruhé jesenický chrámový sbor Laudate Dominum, který si připravil hodinový program složený z písní doby velikonoční, písní k Panně Marii, písní z komunity v Taizé a také písní, které se hodí po celý liturgický rok.

Sbor Laudate Dominum navazuje na činnost chrámového sboru, který působí při farním kostele Nanebevzetí Panny Marie v Jeseníku už více než padesát let a je tedy nejstarším kontinuálně působícím sborem v tomto regionu. I v aktuálním složení pravidelně zpívá při všech svátcích církevního roku a při dalších slavnostních příležitostech ve farním kostele, je také zván na různé poutní mše svaté a vystupuje na akcích pro seniory i koncertech v rámci Nocí kostelů, adventních koncertů atd. Jeho dosud největším viditelným počinem bylo účinkování při celostátně živě přenášené mši svaté televizi Noe v Ostravě. Na koncertě v Uhelné se sbor setkal s velmi milou a vstřícnou diváckou odezvou, v průvodním slovu byla akcentována potřeba porozumění mezi lidmi i úcta ke všem, kteří položili život za svou vlast.

Všichni, kdo se podíleli na realizaci koncertu, doufají, že společně prožité chvíle s nádhernou duchovní hudbou několika staletí k onomu porozumění přispívají a kultivují nejen naše individuální myšlení a citění, ale také celkové klima kolem nás.

Rafaela Drgáčová, vedoucí sboru Laudate Dominum

Léto v Uhelné

- Dětský den na Pelnáři – 9.6.2018
 - Restaurant day – 18.8.2018
 - Den Fořťáků – asi 23.6.2018
 - Turnaj v malé kopané – asi 5.7.2018
- Všechny akce budou včas plakátovány*

Ohlášené akce v hospůdce na Pelnáři:

- 9.6.2018 – Disco – zahřívací disco
- 30.6.2018 - 1. Prázdninová disco
- 14.7.2018- 1. Disco Jagerpárty
- 28.7.2018 – Retro disco
- 4.8.2018 – Diskopelnaření
- 18.8.2018 – Uhelnorockování
- 31.8.2018 – Poslední prázdninová disco
- 15.9.2018 – 2. Jegermeister párty
- 28.9.2018 – Pelnářská tečka

Letní kino na zámku Jánský Vrch:

- 29.6.2018 v 21:30 h. – Čertoviny
- 14.7.2018 v 21:30 h. – Věčně tvá nevěrná
- 21.7.2018 v 21:30 h. – Paddington 2
- 18.8.2018 v 21:00 h. - Tátova volha
- 31.8.2018 v 20:30 h. - Coco

Výlety

IQPARK - Liberec

Pátek 17. 8. 2018

Odjezd v 7.00 hod od pomníku

Cena: 300,- Kč

Platba od 16. 7. 2018 ve školce

Muzikál „Tři mušketýři „ Praha

Sobota 6. 10. 2018

Odjezd v 9.00 hod od pomníku

Cena 800Kč / osoba

Platba od 1.9. 2018 na obecním úřadě

Obě akce budou včas plakátované

Galová Pavlína

Hospůdka na Pelnáři

Otvírací doba:

Pondělí – úterý: 16:00 – 22:00

Středa – čtvrtek: 13:00 – 22:00

Pátek: 13:00 – 24:00

Sobota: 11:00 – 24:00

Neděle: 11:00 – 22:00

Nabídka: alko, nealko, nanuky, občerstvení

Nepravidelně grilování a uzení

Pro zábavu – šipky a kulečnick

Diskotéky 2x za měsíc (červen – zaří)

18.8. – rocková noc, letní kina, Rest. Day

Vše bude včas plakátováno!

Hostinec Na Návsí

Zveme Vás do Hostince Na Návsí na dobré pivo a posezení na zahrádce

Otvírací doba:

Červenec a srpen denně: 12:00 – 22:00

Restaurace Isolde v Račím údolí

Otvírací doba

květen až září denně 9:30 - 21:00 hod.

Říjen, listopad, březen, duben

PÁ 16:00 – 21:00 hod.

SO 10:00 - 21:00 hod

NE 10:00 - 17:00 hod

Vaří se od 10:00 – 17:30

Nabízíme bramborové placky, pstruha na grilu, hovězí guláš, Isoldiny borůvkové knedlíky.

DiscFolf v Račím údolí

Discgolf můžete navštěvovat v kteroukoli denní hodinu, před zahájením hry je nutné

nahlásit se na recepci Výletní hospůdky Isolde, občané obce Uhelná mohou hrát zdarma.

Speciální discgolfové disky jsou k zapůjčení za poplatek 20 Kč a platí se vratná záloha 200 Kč za disk.

Gratulujeme všem jubilantům, kteří
v těchto měsících oslaví svá
významná výročí.

Přejeme hodně zdraví, štěstí a osobní
spokojenosti do dalších let...

ROZLOUČILI JSME SE

s paní Marií Repákovou

Důležité kontakty

starosta obce

Bc. Zdeněk Hořava

tel.: +420 584 433 022

mobil: +420 737 241 045

e-mail: starosta@uhelna.cz

Obecní úřad

tel.: +420 584 433 022

e-mail: uhelna@uhelna.cz

Policie – 158

Hasiči – 150

Záchranná služba – 155

Tísňová linka – 112

Hospůdka na Pelnáři

777 038 557

Hostinec Na Návsi

724 300 666

Česká pošta Javorník: 584 440 085

Česká spořitelna a.s. 584 440 221

Nemocnice Jeseník 584 458 411

Plavecký bazén Javorník 584 440 622

Úřad práce detaš. prac. Javorník

950 121 551 (paní Kinská), 950 121 552 (paní Čermáková)

Úřad práce, odbor státní soc. podpory 584 440 307

Zámek Jánský Vrch 584 440 286

Knihovna Rudolfa Zuberu 584 440 168

Kulturní středisko Javorník 584 440 276

Jubilanti

Březen

Krejčí Věra	83
Hrabovská Milena	89
Otrubová Miroslava	69
Ručka Vítězslav	63
Sojčková Anna	69
Bučková Mária	75
Zacpálková Zdeňka	68
Staníková Lenka	61
Franeč Jaroslav	61
Zajíčková Marie	81

Duben

Gajdošová Eva	66
Posolda Josef	69
Švančara Josef	71
Pecherová Františka	78
Bednaříková Vlasta	72
Tazbírková Anežka	96
Chalabala Jaromír	64
Halama Jaroslav	79
Štandera Miroslav	87
Němec Jaroslav	82

Koncerty

Středa 23.5.2018 v 19:00, 3. Květnový komorní koncert, Zrcadlový sál PLL, Jeseník

Čtvrtek 24.5.2018, v 20:00, Ivan Hlas Trio, vstupné 250,- Kč, Blues club Jeseník

Pondělí 28.5.2018 v 18:30, PODVEČERNÍ KONCERT ŽÁKŮ ZE TŘÍDY RENÁTY JERÁBKOVÉ, hala léčebného domu PLL

Úterý 29.5.2018, v 18:00, Jarní koncert, Javornický sbor R. Jiráskové, MKD Javorník

Neděle 17.6.2018 v 19:00, Never Sol a Katarína Málíková, Tančírna Račí údolí

3.6. – 1.7.2018, Brosmannův festival duchovní hudby 2018, Bílá Voda

Úterý 3.7.2018 v 20:00, Hudba Královen (flétna a harfa), Tančírna, vstupné 80,- Kč

Středa 4.7.2018 v 20:00, skupina z USA – Rescued, Tančírna Račí údolí

Sobota 7.7.2018 v 20:00, Eva Urbanová, sál PLL Jeseník, vstupné 380 – 450,- Kč

Čtvrtek 12.7.2018 v 20:00, Zrní v tančírně, Račí údolí

Pátek 3.8.2018 – Koncert bratří Ebenů, Tančírna Račí údolí, vstupné 480,- Kč

Divadlo

Čtvrtek 24.5.2018 v 16:15, Pohádková babička, zábavný pořad pro děti a rodiče. Vstupné 40,- Kč, herna Sofie Jeseník

Pátek 15.6.2018 v 19:00, Limonádový Joe, Kulturní dům v Javorníku, vstupné 80,- Kč

Neděle 17.6.2018 v 18:00, Sudetská hořkost, divadelní spolek při ZUŠ, MěKS Javorník,

Ostatní

7.5. – 26.6.2018 - Linority, Tereza Vavřínová, Městská knihovna Rudolfa Zuberu Javorník

Sobota 26.5.2018 v 14:00, Pohádkový les, hry pro děti, Smetanovy sady Jeseník

Sobota 26.5.2018 v 19:00, přednáška – Skotsko, Zrcadlový sál PLL, Jeseník, vstupné 50,- Kč

Sobota 26.5.2018 od 15:00, Dětský den a kácení máje v Bílém Potoku

Sobota 26.5.2018 od 12:30, Zahájení lázeňské sezóny 2018, lázně Dolní Lipová

Čtvrtek 31.5.2018 v 8:30, Dětský den v Knihovně Rudolfa Zuberu, Javorník

30.5. – 3.6.2018, nejslavnější český cirkus Humberto, u stadionu Jeseník

Sobota 2.6.2018 v 14:00, Den dětí – po stopách Večerníčků, zahrada Karla Ditterse Javorník

Sobota 2.6.2018 v 6:00, Jesenická šedesátka, 4 různě dlouhé trasy, Gymnázium Jeseník

8.6. – 9.6.2018 – Sympóziu umění a tvoření, Areál tábora v Račím údolí

Sobota 9.6.2018 v 6:00, Rychlebská 7-20-30-40-50, 5 různých tras, Střelnice Javorník

Pátek 15.6.2018 v 16:00, Otevřený turnaj v extrémním golfu, zámecký park Vlčice

Pátek 15.6.2018 od 16:00, Koncert pro Jeseníky, před sportovní halou Jeseník

Sobota 16.6.2018 v 9:00, Dny Javornicka, zahrada Karla Ditterse

Sobota 16.6.2018 v 19:00, Jesenická desítka, večerní silniční běh ulicemi Jeseníku,

Sobota 23.6.2018 v 9:00, PŠ, Navždy s lichožrouty, veřejné čtení s děl Pavla Šruta

Sobota 30.6.2018 v 15:00, SOS festival, různé hudební žánry, sport – areál Astur Jeseník, vstupné 99-220,- Kč

30.6.2018 od 16:00, odpoledne s Mickey a Minnie, Disko stodola Javorník

6.7. – 8.7.2018 Oslava 50 let Travné

Sobota 14.7.2018 v 16:00, Folková Katovna 2018, Jeseník, vstupné 120 – 180,-Kč

Sobota 14.7.2018 od 20:00 IX. Festiwal Ognia i wody Nysa 2018, Nyské jezero

Sobota 4.8.2018 od 11:00, Den tvoření, vynálezů a her dětem, Tančírna Račí údolí

Pátek 24.8.2018 od 19:00, S muzikou boříme hranice, zahrada Karla Ditterse, Javorník